

Fietstocht door Joods Amsterdam

Waterlooplein – Amstel – Ouderkerk aan de Amstel. Ca. 2 uur.

Deze fietstocht hoort bij de website www.joodsamsterdam.nl. Op deze website staat zoveel mogelijk informatie over de Joodse bevolking van Amsterdam en over gebouwen die we onderweg zien. Tijdens deze fietstocht is de informatie summier, op de website is de informatie uitgebreider. Alles wat in de fietstocht **gehighlight** is, is terug te vinden op de site.

De Amsterdamse Joden kwamen hier als twee groepen wonen. De ene groep kwam uit Spanje en Portugal, de andere groep uit het oosten. De groep uit Spanje en Portugal, **Sefardische Joden**, waren doorgaans rijker. De andere groep was vaak erg arm en worden **Asjkenazische Joden** genoemd. Deze fietstocht begint waar veel arme Asjkenazische Joden woonden, op het Waterlooplein, en eindigt op een plek waar veel Sefardische Joden begraven werden, op Beth Haim in Ouderkerk aan de Amstel.

We beginnen op de hoek **Waterlooplein/Amstel** bij het monument ter herinnering van het verzet van de Joodse burgers.

Het Waterlooplein was een van de eerste stadsuitbreidingsgebieden. Het lag laag, was deels aangeplempt en overstroomde geregeld. De eerste naam was dan ook Vloeijsburg. De leefomstandigheden waren er slecht en de armste mensen woonden hier. Dit waren vaak Asjkenazische Joden die uit Oost Europa kwamen. Het Waterlooplein werd doorsneden door 2 straten, de Grote Houstraat en de Kleine Houtstraat.

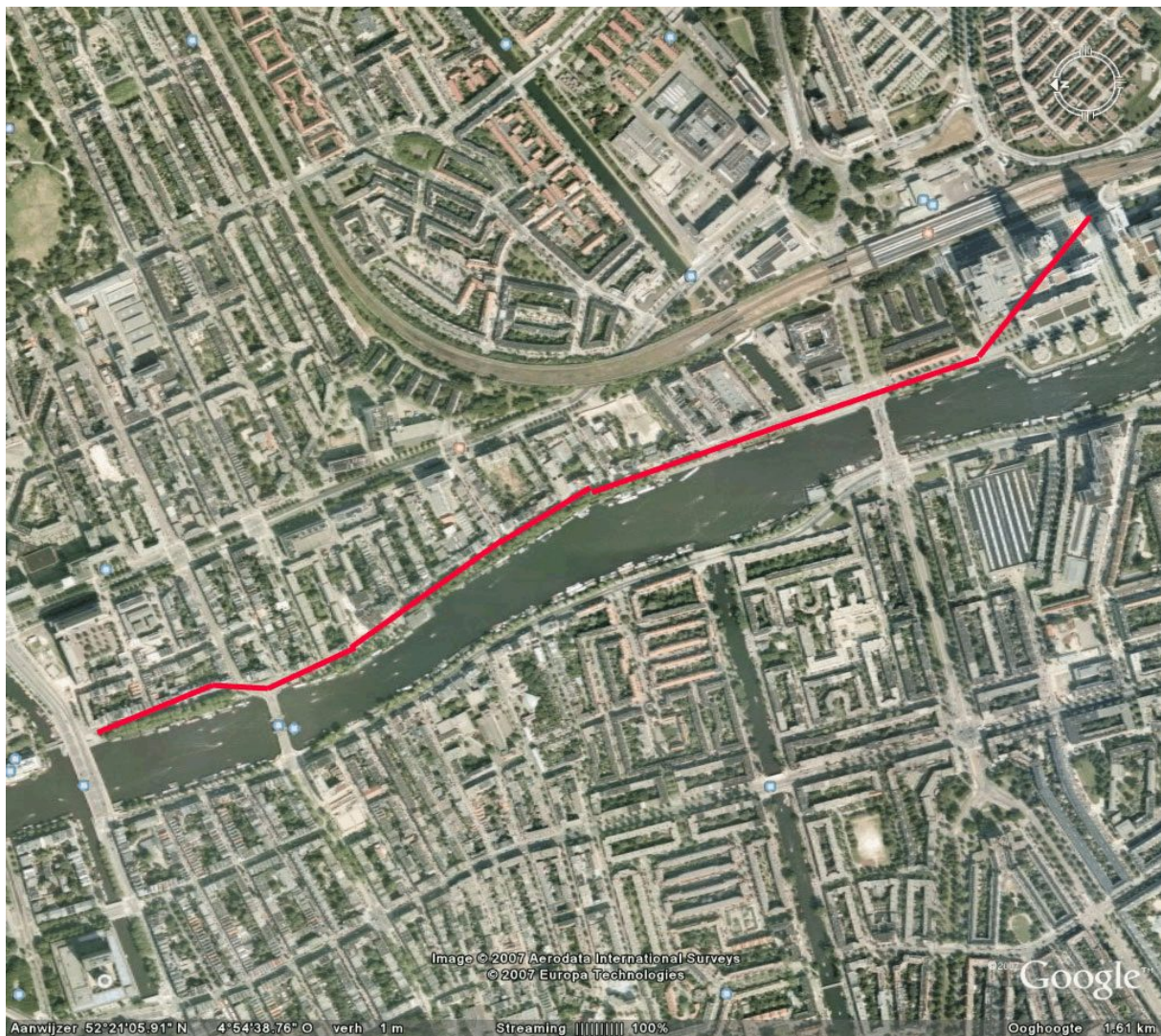
Voor de fietstocht fietsen we langs de Amstel aan de weesperzijde, de Amstel blijft dus aan onze rechterhand, en we fietsen stroomopwaarts.

We fietsen langs Dantzig en we verlaten het Waterlooplein. We rijden langs de Amstel. De eerste gracht aan de linkerhand is de **Nieuwe Herengracht**. Op het Waterlooplein woonden veel arme Joden, hier woonden verschillende rijke Joden, zoals de familie **Lopes Suasso**, **Daniël de Curiël** en **David Henriques de Castro**. We fietsen door langs de Amstel en we passeren links de **Nieuwe Keizersgracht**. Op de Nieuwe Keizersgracht vinden we het huis van **Josephus Jitta**, later gebruikt door de Joodse Raad en verder, na de Weesperstraat, de plek waar eens het **Nieuw Israëlitisch Ziekenhuis** heeft gestaan. We gaan door en links gaan we langs de **Nieuwe Prinsengracht**. Hier was het Portugees Israëlitisch Weeshuis.

We fietsen weer door. Carré laten we aan onze linkerhand liggen en vlak voor het eind van dit deel van de Amstel ligt links de **Voormalige Stadttimmertuin**. Hier staat de school die eens het Joods Lyceum was, waar Anne Frank haar laatste schoolperiode doorbracht.

Aan het eind van dit stuk steken we de Hoge Sluis/**Sarphatistraat** over. Rechts, waar nu de Nederlandse Bank staat, stond ooit het **Paleis voor Volksvlijt**, geïnitieerd door de Joodse arts **Samuel Sarphati**. We gaan iets naar links en direct naar rechts, zodat we voor het Amstel Hotel langs fietsen. Het Amstel Hotel is ook door Sarphati geïnitieerd. We gaan het tunneltje door en we komen dan weer langs de Amstel uit. Hier heet het Weesperzijde. Kijk even uit bij de Ceintuurbaan en blijf deze weg volgen. Aan de linkerkant komen we langs **de Ijsbreker**, voor de oorlog hét trefpunt van Joodse arbeiders uit deze buurt en een bolwerk voor de socialisten. We fietsen door. Wanneer we bij de flats bij de Rembrandttoren komen verlaten we de Amstel en nemen het fietspad schuin door dit deel, waarbij je langs het Blocker-huisje komt (2e kaart).

Aan het eind kom je bij de rotonde. Je gaat richting de brug, die ga je over en na de brug de eerste weg naar rechts, richting Ouderkerk. Het loopt hier een beetje bochtig, maar je blijft zo dicht mogelijk bij het water en de richting Ouderkerk aanhouden. Je verlaat hier de bebouwing van de stad. Op de derde kaart is de weg goed te zien. Uiteindelijk fiets je onder de snelweg door.

Aanwijzer 52°20'17.77" N 4°54'44.22" O verh 0 m

Image © 2007 Aerodata International Surveys
© 2007 Europa Technologies

Streaming 100%

© 2007 Google
Ooghoogte 1.61 km

Ook hier blijf je langs de Amstel fietsen, die je de hele tijd aan de rechterhand houdt. Hier fiets je door polderlandschap onder de rook van Amsterdam. Wanneer je deze weg volgt kom je in Ouderkerk.

In Ouderkerk kom je bij een grote weg met stoplichten. Deze moet je recht oversteken waardoor je het centrum in rijdt. Dan volg je richting centrum en bij de kerk is aan de overkant Beth Haim, de **Portugees Israëlitische begraafplaats**. Hier liggen veel beroemde mensen begraven, waaronder Menasseh Ben Israël. De begraafplaats is op sabbat en Joodse feestdagen gesloten. Mannen moeten hun hoofd bedekken, keppeltjes liggen bij de ingang in een box.

Terugweg

Voor de terugweg kunnen we dezelfde weg nemen, maar leuker is terug fietsen naar de grote weg bij Ouderkerk, daar de brug over en langs de Amstel terug naar de stad. De Amstel hou je dan weer aan de rechterhand. Aan het eind, bij het Amstelhotel, moet je naar links om de brug over te gaan, maar je komt dan langs de **Prinsengracht, Keizersgracht** en **Herengracht** terug bij de Blauwbrug en dus bij het startpunt van de fietstocht. We zijn dan aan het het einde van de fietstocht. De website www.joodsamsterdam.nl heeft meer informatie over wat er onderweg te zien was. Aanvullingen, ideeën, suggesties, ideeën en commentaar kan worden gemaïld naar info@joodsamsterdam.nl.

© Rob Sniijders, oktober 2007